

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 392/21
22.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Ивана Негића председника већа, Весне Филиповић и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., Ул. ... бр. ... ЈМБГ против туженог ББ из ..., Ул. бр. ... ЈМБГ ..., чији су пуномоћници Бранислав Вукосављевић и Марина Јовановић Вукосављевић, адвокати из Београда, Бул.краља Александра бр. 199, ради развода брака, вршења родитељског права и заштите од насиља у породици, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 бр. 1096/19 од 12.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 22.7.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 бр. 1096/19 од 12.04.2021. године у ставу првом, другом, четвртном, петом и седмом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 бр. 1096/19 од 12.04.2021. године у ставу трећем и осмом изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 бр. 1096/19 од 12.4.2021. године, ставом **првим изреке** разведен је брак закључен ... године у ..., град ..., заведен у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ... под текућим бројем ... за годину, између ББ, рођеног ... године у ..., од оца ... и мајке ... и АА рођене ... рођена године у ... од оца ... и мајке ..., на основу члана 41 Породичног закона Републике Србије. Ставом **другим изреке** малолетна деца парничних странака ВВ, рођена дана године у ... и ГГ рођен године у ..., поверавају се мајци АА на бригу,

чување и васпитање која ће самостално вршити родитељско право. Ставом **трећим изреке** уређен је начин одржавања личних контаката малолетних ВВ и ГГ са оцем ББ према следећем моделу: - отац ће преузимати децу сваког другог петка из школе коју малолетна деца похађају и враћаће их у понедељак у школу у складу са сменама деце; деца ће са оцем проводити прву половину летњег и зимског распуста, сваки други верски и државни празник као и дан очеве крсне славе, те дан пре славе. Ставом **четвртим изреке** обавезан је тужени ББ из ... да на име свог доприноса за издржавање малолетне ВВ и малолетног ГГ месечно плаћа износе од по 10.000,00 динара за свако дете, укупно 20.000,00 динара за обоје деце, сваког 1. до 05. у месецу за текући месец, почев од 24.6.2019. године као дана подношења тужбе па убудуће уплатом на текући рачун законске заступнице – мајке АА који се води код банке Интеза број рачуна ..., под претњом принудног извршења. Ставом **петим изреке** одређена је мера заштите од насиља у породици па је забрањено туженом ББ из ... да на било који начин даље узнемирава тужиљу АА из ... и наложено му је да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим се угрожава њен телесни интегритет, душевно здравље и спокојство под претњом принудног извршења. Ставом **шестим изреке** одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА у делу којим је тражила да суд према туженом ББ из ... ореди меру заштите од насиља у породици и то забране да се приближава тужиљи АА на удаљености мањој од 200 метара и да му се наложи да се уздржава приближавања тужиљи на овој удаљености. Ставом **седмим изреке** одређено је да мера заштите од насиља у породици одређена у ставу петом изреке пресуде остаје на снази годину дана од дана доношења. Евентуално изјављена жалба не одлаже извршење изречене мере. Ставом **осмим изреке** свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је, а како то произилази из садржине жалбе у усвајајућем делу, из свих законом прописаних разлога из члана 373 ЗПП због којих се пресуда може побијати.

Испитујући правилност побијане пресуде, у границама законских овлашћења из одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020) у вези са чланом 202 Породичног закона (“Службени гласник РС” бр. 18/2005, 72/2011 – други закон и 6/2015), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су закључиле брак ... године током кога су рођена заједничка деца и то малолетна ВВ (... године) и малолетни ГГ (... године). Фактичка заједница живота парничних странака прекинута је 31.05.2019. године када је тужиља због дуготрајног психофизичког насиља напустила заједницу и обратила се “Сигурној кући”. Тужиља је у току брака трпела физичко и психичко насиља, и то често, а то су знали и његови родитељи који су покушавали да је заштите. Тужени ју је једном приликом, пред децом ударио песницом у главу, поломио нос, дете је то видело, као и крв која је шикљала. Знао је да је шутира, удара песницама, хтео је да је контролише где она иде, с ким се чује, стално јој је гледао телефон, проверавао поруке и из љубоморе јој готово није дозвољавао да излази из куће. Дешавало се и да је закључа по цео дан у стану, да је шутира и кад год је удари није дозвољавао да иде код лекара. Од када не живе заједно нема физичког насиља, али

приликом примопредаје деце тужени сваки пут прокоментарише нешто на њен рачун у смислу да сад може да иде где хоће, шта је обукла, да ли је налакирала нокте и сл. Према извештају лекара Дома здравља “Др Симо Милошевић” Чукарица од 27.04.2019. године тужили је констатована повреда унутрашње стране десног надлактица у виду мултиплих подлива збирних димензија око 20 пута 70 цм. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду Одељење Чукарица бр. 56052-6094/19 од 18.09.2019. године тужени свакодневно конзумира велике количине алкохола и није запослен, те ретко излази из породичног стана. Тужила нема помоћ и подршку сродника нити блиских пријатеља. Након дужег периода и више саветодавних разговора оснаживања и покушаја мотивисања тужила се одлучила да са малолетном децом оде у “Сигурну кућу”. У тужилином понашању су уочени сви индикатори трпљења насиља у породици осим жеље за осветом. У поступку процене је утврђено да је насиље високог интензитета и да се дешава више година уназад. С обзиром на наведену процену и низак календарски узраст малолетне деце у породици, висок ниво страха и застрашености код тужиле као жртве, проценом је утврђено да је степен ризика од понављања насиља изузетно висок. Тужени је минимизирао и негирао да се понашао насилно према супрузи, с тим што повремено физичко насиље над тужиљом, процењује да га врши у алкохолисаној стању када долази до такозване деперсонализације, односно да му је памћење везано за те догађаје компромитовано. У протеклом периоду организовано је виђење малолетне деце са оцем и баком по оцу у контролисаним условима у просторијама тог одељења само једном и том приликом је тужени злоупотребио дечије поверење и у неколико наврата запиткивао децу где им је мама, да ли ради и чиме су и како дошли до центра. Такође, и поред присуства психолога приликом виђања, тужени је успео да у кутију са слаткишима које је купио деци кришом убаци писмо које је упутио тужили што је она пренела саветовалишту “Сигурне куће”. Писмо је тужили послала и мајка туженог и убацила га у футролице које је датом приликом поклонила деци. Због наведеног догађаја стручни тим је донео одлуку да се контакти до окончања терапеутског рада са туженим у саветовалишту привремено прекину. Стручни тим је мишљења да малолетну децу треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права, као и да усвоји привремене мере везане за заштиту од насиља у породици, односно забранити туженом да на било који начин даље узнемирава тужилу, као и да прилази тужили на удаљености мањој од 200м. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење Чукарица бр. 56052-6094/19 од 8.1.2020. године малолетна деца се увек радују сусрету са оцем, баком и ујаком опуштени су, те су стручни радници Центра мишљења да су се стекли услови за одређивање модела у коме ће деца са оцем проводити сваки други викенд и то од петка када ће их отац преузимати из школе и враћати их у школу и у вртић у понедељак у складу са сменама које деца похађају. Деца ће са оцем проводити прву половину летњег и зимског распуста када је отац дужан да обезбеди треће лице које ће децу преузимати испред продавнице “ДД” у ... улици у ... и који ће децу предавати и враћати мајци на исти начин. Наведени модел је предложен како би се превенирали могући неспоразуми и сукоби. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду Одељење Чукарица бр. 56052-6094/19 од 03.03.2020. године орган старатељства је обавестио суд да је сагласан да се виђање оца и деце одвија ван контролисаних услова у том Одељењу. Стручни радници органа старатељства су мишљења да се ББ изрекне мера забране даљег узнемиравања АА због непримерених СМС порука у којима је и сам реферисао на сеанси при саветовалишту, а о којима је орган старатељства и тужила обавестила. Према извештају лекара

специјалисте психијатрије и психотерапеута од 11.5.2020. године, ББ је дошао на преглед по налогу Центра за социјални рад – Чукарица. Пацијентове интелектуалне способности су просечне, вољно-нагонски динамизми очувани. Актуелно се вербално дистанцира од суицидних жеља, идеје и намера. Очуваних увида и критичности према својим поступцима. Актуелно без психичких тегоба. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење Чукарица бр.56052-6094/19 од 30.11.2020. године, стручни радници Центра сагласни су да се виђање оца и деце одвија на начин ближе описан изреком пресуде. Према обавештењу Саветовалишта за брак и породицу бр.550-6/2001 од 26.11.2020. године, ББ је укључен у третман намењен починиоцима насиља у партнерским одосима од 23.07.2019. године у ком третману је имао дуже паузе јер се после јула, јавио на третман средином октобра 2019 године, затим од почетка јула до краја августа 2020. године. Ово одсуство је оправдао боравком на Косову са својом децом. Међутим, одмах затим је био нередован током септембра, да би у октобру долазио у просеку на две недеље. Тужилца је запослена у Угоститељско-туристичком предузећу “ББ” и њена просечна зарада износи 35.037,66 динара. Са децом живи у изнајмљеном стану, за који закуп плаћа 130 евра плус трошкове становања и то 1.300,00 динара за СББ, струја 3.000,00 динара и инфостан 6.300,00 динара, нико јој финансијски не помаже, нема родитеље, нема непокретности у власништву, нити аутомобил. Малолетна ВВ иде у ... разред основне школе, има 8 година, ГГ иде у ... разред и има 7 година. За подмирење њихових потреба на месечном нивоу потребно је отприлике 10.000,00 динара по детету, односно за ГГ и више, а ово с тога што носи наочаре и сваких 6 месеци треба да се изврши контрола. За њега преглед плаћа 6.000,00 динара и наочаре 6.000,00 динара. И за ГГ и за ВВ, на месечном нивоу за храну је потребно по детету отприлике по 8.000,00 динара. По 200,00 динара свакодневно за њих двоје за сендвиче које им спрема јер су у боравку, који би иначе плаћала 5.000,00 динара, али нема средстава за то. По 1.000,00 динара за школски прибор на месечном нивоу и по 2.000,00 динара за гардеробу. Тужени јој је 2-3 пута дао по 6.000,00 динара и једном 130 евра и куповао је деци тренерке, јакне, хеланке једном у 2-3 месеца. Тужени живи у очевом стану површине око 43,44 м², месечни трошкови становања на име комуналних услуга су рачуни за струју 5.000,00 до 6.000,00 динара, за инфо-стан 3.800,00 динара и кабловску 2.400,00 динара. Није запослен, родитељи га издржавају тако што га финансијски помажу и купују му намирнице, а дају му и новац за њихову заједничку децу. Отац туженог је пензионер, а мајка је и даље у радном односу, али прима минималац. Обоје живе на Тужени покушава да се запосли. Повремено са другом ради грејање, некад има посла, некад нема. Некад цео месец не заради ништа, а некада заради од 15.000,00 до 20.000,00 динара.

Решењем Другог основног суда у Београду П2 бр. 1096/19 од 01.10.2019.године одређене су привремене мере и заједничка деца парничних странака мал. ВВ и мал. ГГ поверени су мајци АА на бригу, чување и васпитање, која ће самостално вршити родитељско право и забрањено је туженом да на било који начин даље узнемирава тужилцу, као и да прилази тужилици на удаљености мањој од 200м.

Решењем Другог основног суда у Београду П2 бр. 1096/19 од 11.9.2020. године одређена је привремена мера па је обавезан тужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ и малолетног ГГ месечно плаћа износе од по 10.000,00 динара, укупно 20.000,00 динара за обоје деце, почев од дана доношења привремене мере па убудуће, уплатом на текући рачун законске заступнице – мајке АА.

Код овако утврђеног чињеничног стања, налазећи да су брачни односи супружника озбиљно и трајно поремећени, да се у дужем временском периоду не остварује сврха брака, првостепени суд је на основу члана 41 Породичног закона РС, брак странака развео. Полазећи од налаза и мишљења Градског центра за социјални рад у Београду-Одељење Чукарица од 18.9.2019. и 30.11.2020. године, суд је применом одредби из члана 6 став 1, 61 став 1, 77 став 3, 226 став 1 и 266 став 1 Породичног закона одлучио као у ставу другом и трећем пресуде, налазећи да је у најбољем интересу малолетне деце да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права, а да се контакти са оцем одвијају на начин ближе одређен у ставу трећем изреке. Одлучујући о висини доприноса за издржавање малолетне деце суд је ценио потребе деце, као и могућности родитеља, налазећи да тужила све трошкове живота и потребе малолетне деце сноси сама, а уз то води свакодневну бригу о деци, па је применом чланова 6 став 1, 154 став 1, 160, 161, 162 и 266 став 1 Породичног закона, донео одлуку као у ставу четвртом изреке пресуде. Приликом одлучивања суд је имао у виду и минималну суму издржавања у смислу члана 160 став 4 Породичног закона, с тим што су досуђени износи доприноса за издржавање по детету мањи од половине минималне суме издржавања. Суд је туженог обавезао на издржавање од дана подношења тужбе, налазећи да од подношења тужбе није доприносио издржавању деце редовно, нити досуђеним износом, већ куповином гардеробе, слаткиша, школског прибора, играчака и слично. Суд налази да је овај допринос подмирењу потреба деце произвољан, а нарочито у околностима у којима је привременом мером тужени обавезан да плаћа издржавање за малолетну децу у новчаном износу. Првостепени суд је такође ценио околност да је тужени незапослен, али је нашао да ова чињеница није од утицаја с обзиром да је тужени млада и радно способна особа. Суд је, уважавајући налазе и мишљења Градског центра за социјални рад, Одељење Чукарциа од 18.9.2019. године и од 3.3.2020. године применом одредби чланова 10, 197 и 198 Породичног закона Републике Србије, донео одлуку као у ставовима петом и шестом изреке. Ценећи да је у претходном периоду, док су парничне странке живеле заједно, било присутно психичко и физичко насиље туженог према тужили. Међутим, од када странке не живе заједно, нема физичког насиља, али је закључак првостепеног суда да су у понашању туженог и даље присутни елементи психичког насиља, те да је меру заштите као у ставу петом изреке целисходно одредити како у циљу утицаја туженог да престане са вршењем насиља према тужили, тако и у циљу омогућавања тужили да реуспостави нарушени мир и спокојство. Став је првостепеног суда да је физичким раздвајањем странака смањен интензитет насилничког понашања туженог према тужили, те да актуелно нема основа за одређивање мере заштите од насиља у породици-забрана приближавања тужили при чему је ценио и мишљење органа старатељства од 3.3.2020. године, па је одлучио као у ставу шестом изреке.

Оваква одлука одлука првостепеног суда у ставу првом, другом, четвртом, петом и седмом изреке је правилна и на закону заснован, а за своју одлуку првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге, које у свему као правилне прихвата и Апелациони суд.

Према одредби члана 67. Породичног закона смисао родитељског права је да је изведено из дужности родитеља и да постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права које се састоји од дужности старања о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и

издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбама члана 68. до 74. Породичног закона. Циљ ових дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета. У смислу 266. истог закона, суд је увек дужан да се у спору за заштиту права детета и спору за вршење, односно лишење родитељског права руководи најбољим интересом детета. Члан 77. Породичног закона, прописује услове за самостално вршење родитељског права, па је одредбом члана 77. став 3. наведеног закона прописано да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права. Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је да је пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. ПЗ прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем доноси суд.

По оцени Апелационог суда, правилна је одлука првостепеног суда о поверавању малолетне деце – мајци која ће самостално вршити родитељско право. Уважавајући стручно мишљење органа старатељства, правилно је оцењен најбољи интерес малолетне деце да буде поверена на чување, подизање и васпитање тужиљи мајци, чиме су испуњени услови прописани одредбом члана 77. став 3. и члана 270. став 2. Породичног закона.

Нетачни су и супротни стању у списима жалбени наводи да је тужени током читавог поступка тражио да се мал деца повере њему на бригу, чување и васпитање, а да ни Центар за социјални рад, а ни суд приликом саслушања овакав захтев нису унели у записник. Ово стога што тужени, који је у току целокупног поступка пред првостепеним судом био заступан од стране стручног лица - адвоката није ставио примедбе на записнике, односно записнике који су сачињени пред судом је потписао без примедби, а осим тога на записнику о главној расправи 20.11.2020.године пуномоћник туженог је изјавио да је тужени сагласан да се мал. деца повере мајци на самостално вршење родитељског права, док је на записнику о главној расправи 12.4.2021.године констатован његов предлог да се мал. деца повере њему на самостално вршење родитељског права. Одлуке о поверавању малолетне деце донета је правилном применом материјалног права на правилно утврђено чињенично стање и као таква је морала бити потврђена.

Обавеза родитеља да издржавају своју мал. дете је заједничка обавеза родитеља, без обзира на то који родитељ врши родитељско право. Родитељи су дужни да издржавају дете из сопствене имовине или прихода у складу са својим могућностима. Уколико је поверилац издржавања дете, суд је дужан да донесе одлуку којом ће висина утврђеног издржавања омогућити такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ који је дужник издржавања. У том смислу, одлука о висини издржавања детета мора бити подвргнута судској процени најбољег интереса детета. Висина издржавања се одређује према критеријумима прописаним чланом 160 Породичног закона РС (према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања), при чему се води

рачуна о минималној суми издржавања (став први). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став други). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став трећи). Минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храненике, односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту у складу са законом (став четврти). Имајући у виду потребу мал. ВВ рођене ... године и мал. ГГ рођеног ... године што значи деце од 9 и 8 година, а таксативно набројаним потребама је утврђено да су потребе мал. ВВ 27.000, динара и мал. ГГ 28.000,00 динара и прилике мајке, као другог родитеља којој су поверена на чување, васпитање и делимично издржавање, као и околности на страни туженог, као дужника издржавања (његово имовинско стање, године живота, потребе, запосленост) правилно је првостепени суд закључио да износ од по досуђених 10.000,00 динара месечно задовољава потребе мал. деце јесте адекватан потребама поверилаца издржавања и могућностима туженог да доприноси издржавању своје малолетне деце.

Неосновано се жалбом туженог побија пресуда у ставу четвртом изреке, сматрајући да је досуђен износ превисок из разлога што је тужени незапослен и што га родитељи издржавају. Ово из разлога јер је обавеза издржавања деце установљена ради добробити деце и примарног уважавања њихових свеобухватних животних потреба и интереса, док ће разлику до месечног износа потребног за обезбеђење издржавања деце обезбедити мајка која је, такође, дужна да доприноси издржавању и којој су деца поверена на самостално вршење родитељског права, а којој се у висину издржавања урачунава не само колико као родитељ стварно даје за издржавање, већ и свакодневни рад и старање уложено у негу и подизање деце. Обавеза је туженог да доприноси издржавању своје мал. деце па чињеница да тужени тренутно не ради, односно да повремени ради и да га издржавају родитељи, не значи да треба да плаћа мању обавезу издржавања, већ да због обавезе издржавања мал. деце мора да уложи додатни напор и пронађе додатне изворе прихода, јер је његова законска обавеза, као оца мал. деце, узраста 7 и 8 година, да доприноси издржавању мал. деце које ће уз издржавање које даје други родитељ подмирити њихове минималне потребе. Тиме је правилно првостепени суд ценио могућности оба законска заступника детета у оквиру кога и туженог, као дужника издржавања, његове могућности за запослење и могућност стицања зараде. При свему томе, првостепени суд је на правилан начин, примењујући одредбу члана 160 став 4 Породичног закона, водио рачуна о минималној суми издржавања као накнади за храненике, односно лица на породичном смештају, узимајући га као оријентациони и корективни критеријум за одређивање висине законског издржавања.

Правилно је првостепени суд поступио, а супротно наводима у жалби, када је одлучио да туженог обавезе на плаћање доприноса за издржавање од дана подношења тужбе, с обзиром да тужени није доприносио издржавању деце редовно, те имајући у виду да није уплаћивао ни износ на који је обавезан решењем Другог основног суда у Београду П2 1096/19 од 11.9.2020.године, већ је куповином гардеробе, школског прибора и сл делимично доприносио издржавању. Потребе деце су континуиране и неопходно је да буду задовољене свакодневно, па одређен и континуиран мора бити и

допринос родитеља који је дужник издржавања, у смислу сталног и сигурног извора прихода који омогућује несметано и сигурно задовољење свих дететових потреба, док ће се већ извршења давања односно уплате ценити приликом извршења ове законске обавезе туженог.

Жалбени наводи којима се оспорава закључак првостепеног суда, из става петог изреке, да су се стекли услови за одређивање мере заштите од насиља у породици нису основани. Правилно је првостепени суд закључио да постоје околности које указују да је тужени вршио психичко и физичко насиље према тужили, а овакав закључак поткрепљен је и датим мишљењем органа старатељства ценећи најпре извештај ГЦСР у Београду -Одељење Чукарица од 18.9.2019.године и од 3.3.2020.године. Тврдње туженог да је тужила повредила руке услед пада, па је те повреде искористила као доказ да је он вршио насиље су без утицаја на изведени закључак, јер тужени за овакве тврдње током поступка, није пружио ниједан доказ како би оваква оцена првостепеног суда била доведена у сумњу. Коначно, ни жалбене тврдње да против туженог није покренут кривични поступак не утиче на правилност овако донете одлуке и изречене мере заштите. У складу с тим, независно од тога да ли се према лицу које врши насиље води кривични поступак или не, у односу на њега се могу применити породичноправне мере заштите прописане одредбама чл. 198 Породичног закона, када то парнични суд процени као оправдано и сврсисходно. У односу на део пресуде на који се жалба не односи, првостепени суд је користећи своја овлашћења из чл 205 и 287 Породичног закона, а имајући у виду дугогодишњу историју односа туженог према тужили, у могућности да у свако доба одреди меру заштите од насиља у породици за коју оцени да се таквом мером постиже најбоља заштита странке као жртве.

Како је побијана пресуда у ставу првом, другом, четвртном, петом и седмом изреке заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, на које су правилно примењене одредбе материјалног права, те како се ни осталим жалбеним наводима правилност и законитост побијане пресуде у том делу не доводи у сумњу, то је иста потврђена, на основу одредбе члана 390 ЗПП, као ставом првим изреке ове одлуке.

Међутим, по налажењу Апелационог суда, одлука првостепеног суда у ставу трећем изреке којом је уређен начин одржавања личних односа мал. детета парничних странака и туженог, као родитеља са којим дете не живи за сада се не може прихватити као правилна, због тога што је у том делу побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер не садржи разлоге о битним чињеницама, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено, тако да се не може испитати ни правилност примене материјалног права.

Према члану 3. ст. 1. и 2. Конвенције о правима детета („Службени лист СРЈ“ бр. 15/90) у свим активностима која се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције социјалног старања, судови, административни органи или законодавна тела, од првенственог значаја су најбољи интереси детета. Детету ће се обезбедити таква заштита и брига која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља и других лица која су за дете одговорна. Оваква обавеза преузета је чланом 6. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр

18/05) којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима која се тичу детета.

Најбољи интерес детета је правни стандард, а поступање у складу са најбољим интересом детета подразумева доношење одлуке на начин на који би дете за себе одлучило, када би за то било способно. Чланом 205 Породичног закона је прописано да у поступку у вези са породичним односима суд може утврђивати чињенице и када оне нису међу странкама спорне, а може и самостално истраживати чињенице које ниједна странка није изнела. Полазећи од ових начела, нејасна је одлука првостепеног суда из става трећег ожалбене пресуде. Наиме, Градски Центар за социјални рад-одељење Чукарица у налазу и мишљењу од 18.9.2019.године констатује да тужени свакодневно конзумира велике количине алкохола и ретко излази из породичног стана, констатује и физичко и психичко насиље над тужиљом, висок степен понављања истог. Из обавештења Саветовалишта за брак и породицу констатује се да је тужени нередован на сеансама. Такође из списка предмета произилази да је тужени долазио на сеансе осећајући се на алкохол. Надаље, извештај лекара специјалисте психијатрије и психотерапеута од 11.5.2020. године се бави интелектуалним и вољним способностима и динамизмима туженог где се констатује да нема психичка оболења, чиме не даје довољно податка о психолошком профилу туженог у погледу његових потенцијала у односу на децу у улози родитеља коме деца нису поверена на самостално вршење родитељског права и контексте са њима. У складу с тим, првостепени суд је био дужан, а руководећи се најбољим интересом деце, да затражи од Центра за социјални рад (а по потреби и других стручњака) свеобухватно и детаљно мишљење о процени односа између туженог и мал. деце и начину одржавања личних контаката који је у најбољем интересу мал.деце, а имајући у виду досуђен модел виђања који подразумева боравак деце са туженим од петка до понедељка, дакле цео викенд са спавањем.

Из наведених разлога је првостепена пресуда морала бити укинута у наведеном делу и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Првостепени суд ће у поновном поступку поступити по наведеним примедбама и у смислу члана 398 став 2 Закона о парничном поступку расправити сва спорна питања на које указује другостепени суд. Након што утврди све битне околности, на правилно утврђено чињенично стање ће правилно применити материјално право и донети правилну одлуку о одржавању личних односа оца као родитеља са малолетном децом. За своју одлуку ће у образложењу навести јасне, потпуне и непротивречне разлоге и у том смислу ће поступак спровести сходно члану 313 Закона о парничном поступку у вези са чланом 205 Породичног закона, водећи рачуна на првом месту о најбољем интересу деце као и да се утврде све чињенице које су од значаја за правилну одлуку о захтеву у овом делу.

Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу осмом изреке првостепене пресуде, с обзиром да зависи од коначног исхода спора, у смислу члана 165 ЗПП.

Из наведених разлога, Апелациони суд је, на основу члана 391 став 1, 392 став 2 а у вези чл 205 Породичног закона и 401 тачка 3 ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке ове одлуке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић